EL VE YÜZ KURULAMA

Günlük yaşam becerileri | Paket 03 | Ücretsiz A4 öğretim paketi

Küçük adımlar, günlük bağımsızlık

İki ayrı beceri • Görsel çizelgeler • Takip formları

Öğretmenler ve aileler için

Paketi kullanmaya başlarken

Öğrencinin ihtiyacına göre uyarlayın.

Amaç: Öğrencinin yıkama sonrasında ellerini ve yüzünü temiz havluyla, mümkün olduğunca bağımsız kurulaması. El ve yüz kurulama ayrı gözlenir ve ayrı öğretilir.

Kapsam: Bu pakette yıkama değil, kurulama çalışılır. Başlangıçta musluk kapalı; eller veya yüz ıslak olmalıdır. Havlu erişilebilir yerde bulunur.

İçerik: 3. sayfa öğretim rehberi; 4-5 beceri analizleri; 6-7 görsel çizelgeler; 8-9 kesilebilir kartlar; 10-11 görsel etkinlikler; 12-13 değerlendirme; 14 genelleme ve kalıcılık; 15-16 aile takip formları.

Kullanım: Önce gerçek rutinde başlangıç performansını kaydedin. Uygun çizelgeyle öğretin. Masa başı kart etkinliklerini destek amaçlı kullanın. Kart sıralama başarısı gerçek kurulama başarısı yerine geçmez.

Baskı: A4, %100 ölçek. Yalnız gereken sayfaları yazdırabilirsiniz. Görselleri sudan koruyun ve güvenli biçimde sabitleyin. Siyah-beyaz çıktıda da basamak numaraları kullanılabilir.

Hedef örneği: Seçilen becerinin 7 basamağını üç ardışık doğal uygulamada yetişkin ipucu olmadan tamamlar. Görsel çizelgeyi kendiliğinden kullanması ayrıca kaydedilir. Ölçütü bireyselleştirin.

Konuşma, okuma ve kart sıralama zorunlu ön koşul değildir. Öğrenci hareketle, işaret ederek veya iletişim aracıyla yanıt verebilir.

Öğretmen uygulama rehberi

Gerçek rutinde kısa ve doğal öğretim

1. Hazırlayın. Kişiye ait temiz, kuru ve yumuşak havlu seçin. Havlu askısını erişilebilir yapın. Islak zemini kontrol edin. Yüz için kâğıt havlu yerine uygun yumuşak havlu kullanın.

2. Başlangıcı gözleyin. “Ellerini kurula.” veya “Yüzünü kurula.” deyin. Yaklaşık 3-5 saniye bekleyin; işlemleme süresine göre uzatın. Her adımda bağımsızlığı ve gereken desteği kaydedin.

3. Öğretin. Tüm beceri yöntemiyle sırayı çalışın. Yapabildiği adımlara fırsat verin. Zincir uzun geliyorsa küçük bir bölüm hedefleyin; kalanını yetişkin tamamlayabilir. Tamamlanan yardım bağımsızlık sayılmaz.

4. İpucunu planlayın. İşaret, kısa sözel ipucu, model veya gerektiğinde fiziksel destek kullanın. Etkili en az desteği seçin. Fiziksel yardımı öğrenci kabul ediyorsa kullanın; reddettiğinde durun.

5. Desteği azaltın. Başarı sürdükçe ipucunu küçültün ve başlama fırsatı verin. Hata olduğunda doğru hareketi kısa biçimde gösterip yeniden denemesini sağlayın.

6. Somut geri bildirim verin. “Parmak aralarını kendin kuruladın.” gibi yapılan işi belirtin. Öğrencinin tercih ettiği kısa sosyal pekiştireç kullanılabilir.

7. Uyarlayın. Yüze havluyu hafifçe bastırıp kaldırın; sert ovalamayın, gözlere baskı yapmayın. Duyusal rahatsızlıkta farklı doku deneyin; havluyu önce kendi elinde denemesine fırsat verin.

8. Genelleyin. Farklı temiz havlularla, evde ve okulda, farklı yetişkinlerle deneyin. Öğretim sonrası 1 ve 2 hafta sonra kalıcılığı gözleyin.

El kurulama beceri analizi

Yönerge: “Ellerini kurula.”

No	Gözlenebilir basamak	Tamamlanma göstergesi
1	Temiz ve kuru havluyu alır.	Kuru havluyu erişilebilir yerinden tutar.
2	Bir elinin avuç içini kurular.	Havluyla avuç içine temas eder.
3	Aynı elinin sırtını kurular.	Elinin sırtındaki suyu alır.
4	Parmak aralarını kurular.	Parmakları aralar; aradaki nemi alır.
5	Diğer elinde aynı işlemleri yapar.	Diğer elin avuç, sırt ve aralarını kurular.
6	Islak kalan yeri kontrol edip kurular.	Islak bölge varsa tekrar kurular.
7	Havluyu asar.	Yeniden kullanılabilir havluyu askıya bırakır.

Uyarlama: Kâğıt havlu kullanılıyorsa son basamak “çöpe atar” olarak değiştirilir. Sağ veya sol elle başlamak serbesttir.

Değiştirilen basamakları çizelgeye ve kayıt formuna da yazın. Havlu nemli veya kirliyse temiz havluyla değiştirin.

Yüz kurulama beceri analizi

Yönerge: “Yüzünü kurula.”

No	Gözlenebilir basamak	Tamamlanma göstergesi
1	Kendisine ait temiz, kuru havluyu alır.	Kişisel havluyu tutar; yüzüne götürür.
2	Alnına hafifçe bastırıp kaldırır.	Alındaki suyu hafif temasla alır.
3	Yanaklarına hafifçe bastırıp kaldırır.	İki yanağı da kurular.
4	Burun ve ağız çevresini nazikçe kurular.	Burun ve ağız çevresini kurular; gözlere baskı yapmaz.
5	Çene ve çene altını kurular.	Çene ve çene altındaki suyu alır.
6	Islak kalan yeri kontrol edip kurular.	Nem kalan yere hafifçe bastırıp kaldırır.
7	Havluyu asar.	Havluyu kuruyabileceği biçimde asar.

Uyarlama: Bölgelerin sırası bireyselleştirilebilir. Havluyu yüzün tamamına kapatmak veya sertçe sürtmek gerekmez.

Değiştirilen basamakları çizelgeye ve kayıt formuna da yazın. Havlu nemli veya kirliyse temiz havluyla değiştirin.

El kurulama görsel çizelgesi

Soldan sağa, yukarıdan aşağıya izleyin. Görselleri gerçek hareketle eşleştirin.

1

HAVLUYU AL

2

AVUÇ İÇİ

3

EL SIRTI

4

PARMAK ARALARI

5

DİĞER EL

6

KONTROL ET

7

HAVLUYU AS

Yüz kurulama görsel çizelgesi

Soldan sağa, yukarıdan aşağıya izleyin. Görselleri gerçek hareketle eşleştirin.

1

HAVLUYU AL

2

ALIN

3

YANAKLAR

4

BURUN / AĞIZ

5

ÇENE

6

KONTROL ET

7

HAVLUYU AS

El kurulama kesilebilir kartlar

Soldan sağa, yukarıdan aşağıya izleyin. Görselleri gerçek hareketle eşleştirin.

1

HAVLUYU AL

2

AVUÇ İÇİ

3

EL SIRTI

4

PARMAK ARALARI

5

DİĞER EL

6

KONTROL ET

7

HAVLUYU AS

Yüz kurulama kesilebilir kartlar

Soldan sağa, yukarıdan aşağıya izleyin. Görselleri gerçek hareketle eşleştirin.

1

HAVLUYU AL

2

ALIN

3

YANAKLAR

4

BURUN / AĞIZ

5

ÇENE

6

KONTROL ET

7

HAVLUYU AS

Kartlarla sırala ve eşleştir

Öğrenci göstererek veya kartları yerleştirerek yanıt verebilir.

Hazırlık: 8 veya 9. sayfayı yazdırın. Kartları yetişkin kessin. Önce tek beceriyle çalışın; diğer kartları kaldırın.

Eşleştir: Çizelgedeki bir görseli gösterin. “Aynısını bul.” deyin. Öğrenci doğru kartı gösterir veya üzerine yerleştirir. İki seçenekle başlayıp artırabilirsiniz.

Sırala: Önce ilk iki kartı sunun. “Önce hangisi?” deyin. Daha sonra 3-4 kart, hazır olduğunda tüm sıra ile çalışın. Bazı bölgelerin sırası değişebilir; tüm alanların kurulanmasını hedefleyin.

Eksik kart: Çizelgeden bir kartı çıkarın. “Burada hangi kart yok?” deyin. Öğrenci iki seçenekten seçsin. Hata olursa görseli gösterip yeniden deneyin.

Gerçek hareket: Kartı gösterip ilgili kurulama hareketini modelleyin. Sonra doğal yıkama sonrası rutinde aynı hareketi gözleyin.

Kayıt: Etkinlik türü: _____ Tarih: _____
Sunulan seçenek sayısı: ____ Doğru / deneme: ____ / ____
Verilen destek: _____

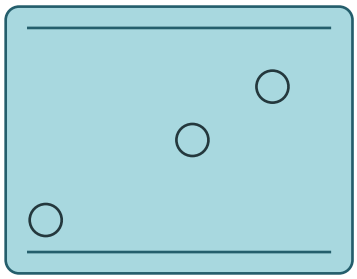
Bu sayfadaki başarı görsel ayırt etme ve sıralama kaydıdır. Gerçek uygulama için 12-13. sayfalardaki formları kullanın.

Hangisini kullanırım?

Göster, eşleştir veya doğru seçeneği daire içine al.

TEMİZ VE KURU

KİRLİ VE ISLAK

“Kurulanmak için hangisini seçersin?” Gerçek temiz ve kirli havluları da göstererek farkı açıklayın.

YÜZÜME NAZİK TEMAS

PARMAK ARALARINI KURULA

“Yüzünü kurulamayı göster.” / “Parmak aralarını kurulamayı göster.” Ardından öğrencinin seçtiği görseli gerçek hareketle eşleştirin.

Yetişkin notu: El kurulamada temiz havlu veya kâğıt havlu kullanılabilir. Yüz için kişisel, yumuşak havlu seçin. Havlu paylaşmayın.

El kurulama performans kaydı

Başlangıç değerlendirmesi ve öğretim denemeleri

Öğrenci: _____ Uygulayıcı: _____

Ortam / havlu türü: _____ Uyarlama: _____

Basamak	Tarih 1 _____	Tarih 2 _____	Tarih 3 _____	Tarih 4 _____
1. Temiz ve kuru havluyu alır.				
2. Bir elinin avuç içini kurular.				
3. Aynı elinin sırtını kurular.				
4. Parmak aralarını kurular.				
5. Diğer elinde aynı işlemleri yapar.				
6. Islak kalan yeri kontrol edip kurular.				
7. Havluyu asar.				

Kodlar: B = yetişkin ipucu olmadan; İ = işaret/görsel gösterme; S = sözel; M = model; F = fiziksel destek; Y = yapmadı; U = uygulanmadı. Birden çok ipucu varsa hepsini yazın.

Çizelgeyi kendiliğinden kullanma (her tarih için): ____ / ____ / ____ / ____

Bağımsızlık: B sayısı / uygulanan basamak sayısı × 100. U olanları paydadan çıkarın. Başlangıç değerlendirmesini öğretim denemesinden ayrı işaretleyin.

Deneme türü ve not: _____

Yüz kurulama performans kaydı

Başlangıç değerlendirmesi ve öğretim denemeleri

Öğrenci: _____ Uygulayıcı: _____

Ortam / havlu türü: _____ Uyarlama: _____

Basamak	Tarih 1 _____	Tarih 2 _____	Tarih 3 _____	Tarih 4 _____
1. Kendisine ait temiz, kuru havluyu alır.				
2. Alnına hafifçe bastırıp kaldırır.				
3. Yanaklarına hafifçe bastırıp kaldırır.				
4. Burun ve ağız çevresini nazikçe kurular.				
5. Çene ve çene altını kurular.				
6. Islak kalan yeri kontrol edip kurular.				
7. Havluyu asar.				

Kodlar: B = yetişkin ipucu olmadan; İ = işaret/görsel gösterme; S = sözel; M = model; F = fiziksel destek; Y = yapmadı; U = uygulanmadı. Birden çok ipucu varsa hepsini yazın.

Çizelgeyi kendiliğinden kullanma (her tarih için): ____ / ____ / ____ / ____

Bağımsızlık: B sayısı / uygulanan basamak sayısı × 100. U olanları paydadan çıkarın. Başlangıç değerlendirmesini öğretim denemesinden ayrı işaretleyin.

Deneme türü ve not: _____

Genelleme ve kalıcılık

El ve yüz becerilerini ayrı izleyin.

Öğrenci: _____ Bireysel başarı ölçütü: _____

Tarih / beceri	Ortam / kişi / havlu	B / uygulanan	Destek / not

Genelleme: Ev ve okul gibi iki ortamda, farklı yetişkinlerle ve farklı temiz havlularla gerçek rutini gözleyin. Aynı anda bütün koşulları değiştirmeyin.

Kalıcılık: Öğretim tamamlandıktan 1 ve 2 hafta sonra yeniden gözleyin. Gerekirse kısa hatırlatma öğretimi yapıp verilen desteği kaydedin.

Çizelge kullanımı, yeni koşullar ve öğrencinin rahatsızlık/tercih bildirimleri not edilir. Kart etkinliği başarısı bu forma aktarılmaz.

El kurulama aile takip formu

Bir hafta boyunca doğal fırsatlarda doldurun.

Öğrenci: _____ Hafta: _____

Gün / tarih	Fırsat sayısı	B / 7*	Destek	Kısa not
Pazartesi				
Salı				
Çarşamba				
Perşembe				
Cuma				
Cumartesi				
Pazar				

Her gün bir seçilmiş gerçek uygulamanın bağımsız basamak sayısını yazın. *Basamak uyarlanmışsa “B / uygulanan” olarak kaydedin. Fırsat sayısı günlük tekrarları belirtir.

Destek: İ = işaret/görsel gösterme, S = sözel, M = model, F = fiziksel. Çizelgeyi kendiliğinden kullandıysa not edin. Reddetme veya rahatsızlıkta zorlamayın.

Evde işe yarayan destek / havlu tercihi: _____

Öğretmene iletmek istediğim not: _____

Yüz kurulama aile takip formu

Bir hafta boyunca doğal fırsatlarda doldurun.

Öğrenci: _____ Hafta: _____

Gün / tarih	Fırsat sayısı	B / 7*	Destek	Kısa not
Pazartesi				
Salı				
Çarşamba				
Perşembe				
Cuma				
Cumartesi				
Pazar				

Her gün bir seçilmiş gerçek uygulamanın bağımsız basamak sayısını yazın. *Basamak uyarlanmışsa “B / uygulanan” olarak kaydedin. Fırsat sayısı günlük tekrarları belirtir.

Destek: İ = işaret/görsel gösterme, S = sözel, M = model, F = fiziksel. Çizelgeyi kendiliğinden kullandıysa not edin. Reddetme veya rahatsızlıkta zorlamayın.

Evde işe yarayan destek / havlu tercihi: _____

Öğretmene iletmek istediğim not: _____